

Elvira Riveiro Tobío: *Arxilosa*

Calros Solla

Formas de citación recomendadas

1 | Por referencia a esta publicación electrónica*

SOLLA, CALROS (2011 [2005]). “Elvira Riveiro Tobío: *Arxilosa*”. *A Trabe de Ouro*: 64, 129-131. Reedición en *poesiagalega.org*. *Arquivo de poéticas contemporáneas na cultura*.
<<http://www.poesiagalega.org/arquivo/ficha/f/1228>>.

2 | Por referencia á publicación orixinal

SOLLA, CALROS (2005). “Elvira Riveiro Tobío: *Arxilosa*”. *A Trabe de Ouro*: 64, 129-131.

* Edición dispoñíbel desde o 13 de outubro de 2011 a partir dalgunha das tres vías seguintes: 1) arquivo facilitado polo autor/a ou editor/a, 2) documento existente en repositorios institucionais de acceso público, 3) copia dixitalizada polo equipo de *poesiagalega.org* coas autorizacións pertinentes cando así o demanda a lexislación sobre dereitos de autor. En relación coa primeira alternativa, podería haber diferenzas, xurdidas xa durante o proceso de edición orixinal, entre este texto en pdf e o realmente publicado no seu día. O GAAP e o equipo do proxecto agradecen a colaboración de autores e editores.

ELVIRA RIVEIRO TOBÍO: *ARXILOSA*

Calros Solla

Na décimo sétima canfurna do amigábel cabaliño de mar chocou Elvira Riveiro o poemario *Arxilosa*, riolada de versos acorados baixo as afagadoras mans do onírico: «Se adormezo entre vasillas/é porque elas conteñen/soños frescos e húmidos/que se desvelan na aurora». Mais, a demiúrxica riveirá modelou asemade mesto cardume de imaxes, rabuñadas coas agudas poutas da crúa consciencia: «Un teto telúrico aleita/este pesado corpo de sumidoiro».

Arxilosa

Elvira, oleira da palabra, artesá laboriosa e silandeira fornece desta volta o enxoval do íntimo deslindando os recipientes onde dispor o xaxún e a fame cotiáns: «sempre en volta o torno/mais diferente derrota/sempre». [130]

A roda do cacharreiro
non che é como a de afiar;
anda sen facer chispas
e sen sequera fungar.

A poeta intúe a sabenza antiga, queda, dos corpos rixos no alzadeiro, mais tamén a súa deriva no torno, roda viva. A poeta é sabedora da teima corpórea por escachar en millaras fecundadas pola saudade: «Tiña pronta a barbotina/para facerche sobre a pel/caligrafía/agora/podrecendo de ausencia/amontóase no balde/tanta perda/tanta arxila! »

Coñece, a nosa autora, a caprichosa xeografía da materia mol e acomete, pairando na afouteza, o mergullo no abismo da súa esencia: «Albíscome tan vizosa/que podería cocer un exército de estatuas/baixo os calcaños/e despois a lingua de pincel/como unha anguía/vernizar en cada imaxe/os orificios».

Eva prometeica, usurpadora da alquimia secreta, xenerosa barreira, esgaza no lance da *Arxilosa* a súa anatomía e enxerta no lodo fértil da metáfora a costela do castigo: «Eu non son unha deusa/mais podo crearte en barro/e logo abandonarte nun edén terrorífico, e da redención: Para a túa voz as horas e os días,/para min ser oleira desas horas».

O oficio de cacharreiro
é oficio nobre e bizarro;
deus, o primeiro cacharreiro,
o home, o primeiro cacharro.

Poema

No proemio do segundo acto da súa traxedia lírica, Elvira Riveiro amósase bisonte e litúrxico cazador. Íspese estrofa maldita, creador e criatura, monstro bicéfalo. En diabólica simbiose, acósase, captúrase, tortúrase até o esvaecemento. Fite a fite, predador e presa, devecen cegos nunha hemorraxia metapoética na procura da verdade desacougante: «Cal entón o obxectivo do poema?/Xerar o dragón./Percutir na cerviz coa linguaxe./Cravar a rosa no ollo que nos olla».

No decálogo subseguinte, Elvira, de novo artesá, mais tamén sacerdotisa e aña, investida no seu obradoiro de formas, inmólase, vítima propiciatoria. O seu sacrificio achega luz á cabalística da creación e, coma relampo, proxecta no baleiro o roteiro da descuberta: «Non son eu, é a palabra/que me indaga/e me abre de parte a parte/dada volta sobre o limo que fica/latexante/viscoso/febril/canda o poema».

Espazos protexidos

Eis o tronso do sagrado. Ao longo da natureza fragmentada en media ducia de horizontes, o verso riveirá proponlle ao lector o xogo da omnipresencia. A poeta revélalle o misterio mimético da fronde, incítalo a estricarse so a poalla que tomba encol do ermo, catapúl-[131]tao cara a vertixe, faino partícipe da abrasión que unxe e esfola, distíngueo morgado das galaxias, e entrégao, finalmente, espido, para ser galeado polo capón caducifolio do paraíso: «que nos deixen nus encol do pasto/a cadora mudando a pel caduca/baixo un sol de acevos florecidos».

De certo o silencio, se callar a palabra

Cativos da lanterna máxica, enrolámonos arestora na fantasmagoría da singradura epidérmica: «máis rúas a andar/sobre o abdome/euritmia/non sei cantas mans sachando».

Aproamos o fado ancorados á arañeira isobárica, sulcando o útero dunha madona carníbal, doce barbantesa: «boneco insulso/emparedaite nun cuarto sen sexo e sen palabras/e o meu bebé asasinoute/nunha poza de costro e de salitre».

A trasfega da maternidade sublíbase nun cerimonial vampírico e a nai, posuída pola noite dos instintos, reprégase coma cóbrega sibilante, coma leirón engaiolado: «logo aquela boca sen dentes sorbía e sorbía/e era sangue entón a dimanar pola pel mol/até facerse corgo no embigo [...] tento volver ao útero/por librarme dos ouveos/pero non cabemos/eu e todos os embrións/que acabarán sendo derramados».

A salmoira das naumaquias acirra as feridas e a femia océano, adocida, arbora os baixíos, tolda as constelacións, abate o rumbo: «un acorar de silencio/sobrevén antes do silencio/definitivo».

Apúrate, miña roda,
dálle un aire ao teu andar,
que xa está chegando a noite
e o barro sen acabar.

Con *Andar ao leu* e *Arxilosa*, ambos os dous poemarios editados en 2005, a imaxinaría da creadora pontevedresa, atinxe por fin o forno do papel impreso. Fíxoselle daquela xustiza a unha das máis inspiradas voces da nación poética. Fíxoselle xa que logo xustiza á caterva de corpos abertos que arelabamos a materialización fetichista dos seus demos, malia que Elvira Riveiro nos agasalle cun envelenado presente, delicada porcelana enforada co único desexo de «cravarnos o berro nas pupilas».